

- вирішувати різноманітні завдання та вправи для розвитку мислення такі як логічні головоломки;
- використовувати цифри, а не думки;
- спостерігати;
- описувати;
- порівнювати;
- асоціювати;
- робити висновки.

Розвиток критичного мислення є важливим як для дітей, так і для дорослих, бо у світі, де має місце інформаційна війна та фейкові новини, важливо вміти розпізнавати інформацію, аналізувати джерела і мотиви, приймати зважені рішення.

Уміння мислити критично допомагає нам практично у всіх сферах життя: у побудові відносин з близькими, пошуку партнера, розвитку своїх хобі та, звичайно, у кар'єрі.

У навчанні ця навичка допомагає виділити головне, структурувати інформацію, знайти аргументи для відстоювання власної точки зору чи навпаки – знаходити слабкі сторони в обґрунтуванні опонента.

У майбутній роботі допоможе відшукати нестандартні розв'язання задач, комунікувати з командою і клієнтами та відстоювати свою точку зору.

У повсякденному та особистому житті – тверезо оцінювати ситуацію, що склалася.

На додаток до цього, розвиток критичного мислення формує і ряд допоміжних навичок, таких як:

- уміння грамотно висловлюватися;
- уміння бути переконливим;
- уміння виносити власні судження;
- уміння міркувати логічно.

Людиною, що опанувала мистецтво критичного мислення, складніше маніпулювати і вводити в оману. Вона не вірить в неймовірні збіги і чудеса, а шукає базу доказів і виводить причинно-наслідкові зв'язки.

Отже, з вище сказанного можна підсумувати, що критичне мислення варто розглядати як розвиток здатності до практичної діяльності через серію логічних висновків на основі аналізу інформації.

*Журняєва Єлизавета Андріївна
Науковий керівник – канд. істор. наук, проф. Міносян А.С.
Державний біотехнологічний університет*

СОЦІАЛІЗАЦІЯ І РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ

Сучасне суспільство визнає соціалізацію та розвиток особистості як ключові аспекти формування та функціонування індивіда в колективі. Ці два

процеси тісно пов'язані і взаємодіють, сприяючи формуванню унікальної особистості, готової до взаємодії з оточуючим світом.

Соціалізація - це процес, за якого особистість вчиться інтегрувати зі своїми соціальним оточенням, набуває навичок, знань, цінностей і норм, які необхідні для придатного функціонування у суспільстві. процес відбувається протягом усього життя і включає в себе інші етапи і впливи. Ось декілька ключових аспектів соціалізації особистості:

Сім'я: є першим і найбільшим числом оточень для соціалізації дитини. Дитина вчиться основним правилам, цінностям, і навичкам через взаємодію з батьками та іншими членами родини.

Освіта: Іншим фактором соціалізації є система освіти. Діти і молодь вчаться не тільки академічним знанням, але і соціальним навичкам, взаємодії з ровесниками і вчителями.

Ровесники: Друзі і ровесники грають важливу роль у формуванні соціальних навичок і відносин. Вони допомагають особистості розвивати психіку та соціальну інтелекцію, а також вчать соціальні правила.

Засоби масової інформації: Засоби масової інформації, такі як телебачення, радіо, Інтернет і соціальні медіа, впливають на думки, погляди і цінності людей. Вони можуть формувати публічну думку та впливати на соціальну ідентичність.

Суспільство і культура: Соціальні норми, цінності та культурні практики, характерні для певного суспільства, також впливають на соціалізацію особистості. Люди навчаються адаптуватися до соціальних очікувань і правил свого суспільства.

Соціалізація особистості є необхідним процесом у формуванні індивіда та його адаптації до суспільства. Ось декілька важливих аспектів, які підкреслюють значення соціалізації:

1. Формування соціальних навичок:

- Соціалізація вчить людей взаємодіяти з іншими, розвивати навички спілкування, вирішення конфліктів, співпраці та взаєморозуміння. Це допомагає створити гармонійні стосунки в суспільстві.

2. Вивчення соціальних ролей:

- Соціалізація допомагає індивіду засвоїти соціальні ролі, які визначаються суспільством. Це включає ролі в сім'ї, на роботі, в школі, що дозволяє людині ефективно взаємодіяти в різних контекстах.

3. Сприяння культурному усвідомленню:

- Соціалізація передає культурні цінності, традиції та норми. Це робить людину часткою свого суспільства, допомагає засвоювати історію та спільні цінності, що формує її ідентичність.

4. Розвиток моральних цінностей:

- Через соціалізацію особистість вчиться моральним принципам і етичним стандартам, що допомагає створити стійкі основи для морального поведінкового кодексу.

5. Підготовка до ролі громадянина:

- Соціалізація готує особистість до активної участі в громадському житті та виконанню обов'язків громадянина, формуючи в неї відповідальність.

Розвиток особистості - це складний і багатогранний процес, що включає фізичний, соціальний, емоційний та інтелектуальний аспекти. Цей процес здійснюється протягом усього життя і визначається взаємодією різноманітних факторів. Ось деякі ключові аспекти розвитку особистості:

1. Фізичний розвиток:

- В перших етапах життя фізичний розвиток грає важливу роль. Здоров'я та фізична активність можуть впливати на енергійність, життєву силу та загальний стан особистості.

2. Когнітивний (інтелектуальний) розвиток:

- Зростання когнітивних навичок, таких як мислення, мовлення, пам'ять та рішення проблем, є важливим етапом розвитку особистості. Освіта, навчання та виклики сприяють розвитку інтелекту.

3. Соціальний розвиток:

- Взаємодія з іншими людьми, взаємодія в сім'ї, робота в колективі - все це впливає на соціальний розвиток особистості. Засвоєння соціальних навичок, формування соціальної ідентичності та взаємодія у групах визначають соціальний аспект розвитку.

4. Емоційний розвиток:

- Розуміння та управління власними емоціями, а також емпатія та взаємодія з емоціями інших грають важливу роль у формуванні особистості. Розвиток емоційної інтелігенції визначає взаємодію зі світом навколо.

5. Розвиток моральних цінностей:

- Процес внутрішньої моральної стабільності і розвитку особистості включає в себе усвідомлення моральних цінностей, етичних принципів та формування особистісної моральної системи.

6. Стадії розвитку особистості:

- Від дитинства до старості, існують різні етапи розвитку особистості, включаючи фази дитячого розвитку, підлітковий період, дорослість та пізніше життя. Кожна стадія визначає нові завдання та виклики для розвитку.

Соціалізація та розвиток особистості є необхідними компонентами нашого життя, визначаючи та впливаючи на різні аспекти нашої природи. Ці процеси не тільки допомагають індивідам адаптуватися до суспільства, а й впливають на їхнє власне внутрішнє становище та розвиток.

Зосімова Віра Владиславівна
Науковий керівник – доктор філос. наук, доц. Пилипенко С.Г.
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

УЧИТЕЛЬ І ЛІКАР: ПОЛЕ СПІВПРАЦІ У ШКОЛІ ТА ЗА ЇЇ МЕЖАМИ

Початкова освіта відіграє фундаментальну роль в становленні та формуванні особистості, що безпосередньо пов'язане зі збереженням та